

Un passat que tot just comença

Hi ha tanta tendència a relacionar exclusivament la història o l'arqueologia amb un temps ja mort que, a la introducció del dossier que presentem en aquest número de la *Revista de Girona*, Pau Turon, que hi ha participat com a autor i com a coordinador, compara «les restes de poblacions devorades pel temps i l'oblit» de les nostres comarques amb «ruïnes perdudes enmig de llunyanes selves tropicals, com els temples cambodjans o les ciutats maies, o valls exòtiques com les de Machu Picchu». També Jordi Gaitx, que conjuntament amb Lluís Serrano, Joan Llinàs i Pau Turon ha col·laborat en aquest dossier, escriu que Sidillà «té l'encant innegable de les coses que han mort en el camí de la història».

D'acord. Tenen encant, aquestes «ruïnes... devorades pel temps i l'oblit». En té Sidillà, i també els altres indrets de què ens parlen a la resta del dossier. Citem-los tots: Malvet, l'Aubert, Sant Esteve de Caulès, Santa Creu de Rodes, Abellars, el que queda d'alguns masos medievals de les Gavarres i el que queda d'alguns edificis de la Girona gòtica. És per això —i també perquè pensem que aquests indrets tenen interès i que val la pena fer-los conèixer— que publiquem aquest dossier amb satisfacció i amb una punta d'orgull. És cert, però, que podríem haver parlat de molts més altres llocs.

Però no és per excusar-nos, que ho escrivim, sinó perquè ens agradaria saber que el nostre dossier ha estat un bon pretext perquè els mateixos col·laboradors o qualsevol altra persona que es vegi amb cor d'escriure algunes planes sobre algun indret de les nostres comarques que trobi a faltar aquí es posi en contacte amb nosaltres i ens faci la corresponent proposta. La *Revista de Girona* —ho anem dient tot sovint— és oberta a tothom. Us esperem, doncs.

Com que Pau Turon i Jordi Gaitx han coordinat i/o col·laborat en un dossier sobre «Indrets medievals oblidats» suposem que han considerat que, tal com va escriure Nietzsche, «només aquell que construeix el futur té dret a jutjar el passat». Perquè, tal com deia també Nietzsche parlant de l'etern retorn, res no s'acaba, i «el temps retorna com —a un altre nivell— retornen les fulles dels arbres. Iguals i, al mateix temps, ben diferents».

Escrivim aquestes ratlles quan el Barri Vell de Girona vessa de gent gràcies a «Temps de flors», l'endemà d'haver sabut que aquest estiu, a la banda occidental del Baix Empordà, s'oferirà una ruta per descobrir el territori. D'iniciatives com aquestes n'hi ha pràcticament arreu. Amb més o menys èxit. Avui, però, és innegable que tant els temples cambodjans com les ciutats maies, Machu Picchu, el port grecoromà d'Empúries o la ciutat ibèrica d'Ullastret, que esmenta també Pau Turon a la introducció del dossier, són indrets més i més visitats cada any que passa. Millor. Però saber combinar el coneixement dels indrets del nostre passat amb la seva conservació és també un objectiu de tots. Com també ho és saber relacionar-los amb el futur que volem fer. Perquè, com qualsevol altre ésser «viu», el passat es comprèn i es reivindica amb més força quan es mira amb els ulls d'aquells que saben que tot és ara i aquí, i que res no acaba de morir mai del tot. Tard o d'hora, no hi ha passat que no recomenci.

>> Arc triomfal de l'església de Caulès.

Foto: Pere Duran.